

EK:n yleistukimalli 19.6.2025

Mitä ongelmia nykyjärjestelmässä, miksi sitä pitää muuttaa?

Työllistyminen tai työtuntien lisääminen ei kasvata käytettävissä olevia tuloja tai kasvattaa niitä vain vähän (*työttömyys- tai tuloloukku*)

Tulovirta voi katketa palkanmaksun ja etuuksien saamisen aikataulun takia (*byrokratialoukku*)

Epäselviksi koetut oikeudet ja velvollisuudet, vaikeaselkoisuus

Sosiaaliturvan kustannukset edelleen suuret suhteessa talouden kantokykyyn

Toimeenpano raskasta ja osin hidastakin

Mitkä ovat EK:n yleistukimallin tavoitteet?

Työn
vastaanottaminen
ja lisätyön teko
kannattaa

Kustannusten
hillintä

Sosiaaliturvan
selkeyttäminen

Etuuksien
hakemisen
helpottaminen

Toimeenpano
sujuvoittaminen

Miten uudistus toteutetaan?

Hallitusohjelma

”Yhteen perusturvaetuuteen siirrytään vaiheittain tukien määräytymisperusteita yhdistämällä valtion talouden nykytila huomioiden. Etuuksien yhdistäminen aloitetaan luomalla asiakkaille yhden hakemuksen malli puoliväliriihen mennessä.”

”Työmarkkinatuen, peruspäivärahan, sairauspäivärahan, Kelan kuntoutusrahan ja vanhempainpäivärahojen vähimmäistaso yhtenäistetään...” (toteutettu)

EK:n näkemys vaiheittaisuudesta

Uudistus tärkeä, mutta sen toteuttaminen edellyttää vaiheistusta.

Vaiheistus välttämätön, koska kyseessä massiivinen kokonaisuus.

Keskitytään etuuksiin, joilla suuri määrä etuudensaajia.

EK:n yleistukimallin pääpiirteet

Vaihe 1 (2025-2026)

Yhdistetään työmarkkinatuki ja peruspäiväraha työttömän perusturvaetuudeksi.

Yhtenäistetään määritelmät ja menettelytavat jne uuteen ns. menettelytapalakiin.

Vaihe 2 (2025-2026)

Yhdistetään yleinen asumistuki ja toimeentulotuki uudeksi toimeentulotueksi, jolla turvataan säällinen asuminen ja vähimmäistarpeet tyydyttävä toimeentulo.

Vaihe 3 (2027)

Yhdistetään työttömän perusturva ja uusi toimeentulotuki yhdeksi yleistueksi.

Vaihe 4 (2027-2028)

Yhdistetään sairauspäiväraha ja ansiosidonnaisen työttömyyspäiväraha yleistukeen. Toteutetaan yleinen työttömyysvakuutus.

Vaihe 1: Yhdistetään työmarkkinatuki ja peruspäiväraha sekä yhtenäistetään määritelmät yms. uuteen menettelytapalakiin

Muodostetaan yleistuen työttömyysosa

- Yksilökohtainen etuus
- Toteutetaan STM:ssä laaditun lakiluonnoksen mukaisesti (lausuntokierroksella)

Luodaan pohja yleistuen seuraaville vaiheille säätämällä menettelytapalaki, jolla yhtenäistetään yleistuen edellyttämät määritelmät ja menettelytavat, mm.

- Perhe-, tulo- ja aikakäsitteet
- Etuuden hakeminen
- Etuuksien ratkaiseminen
- Tietojensaantioikeudet

Vaihe 2: ”Uusi toimeentulotuki”

- Asumisosa
 - Asumiskustannuksia korvataan vain yhdestä etuusjärjestelmästä
 - Korvaustaso nykyisen asumistuen mukainen (enintään 70 % kohtuullisista menoista), mutta tuetaan nykyistä enemmän lapsiperheitä
 - Parannetaan kannusteita ottamalla työtuloista huomioon vain 80 %
- Perusosa
 - Korvaa toimeentulotuen perusosan
 - Mitoitetaan uudelleen
 - Nostetaan lasten tuki nykyistä korkeammaksi
- Kotitalouskohtainen
- Asumis- ja perusosaa ei yhteensoviteta keskenään
- Muut tulot ja varallisuus leikkaavat etuuksia (tulo- ja tarveharkinta)

Vaihe 3: Yhdistetään työttömän perusturva ja uusi toimeentulotuki yleistueksi

1

Muodostuu
asumisosasta,
perusosasta ja
työttömyysosasta

2

Osa yleistuen osista
kotitalouskohtaisia,
osa yksilökohtaisia
etuuksia

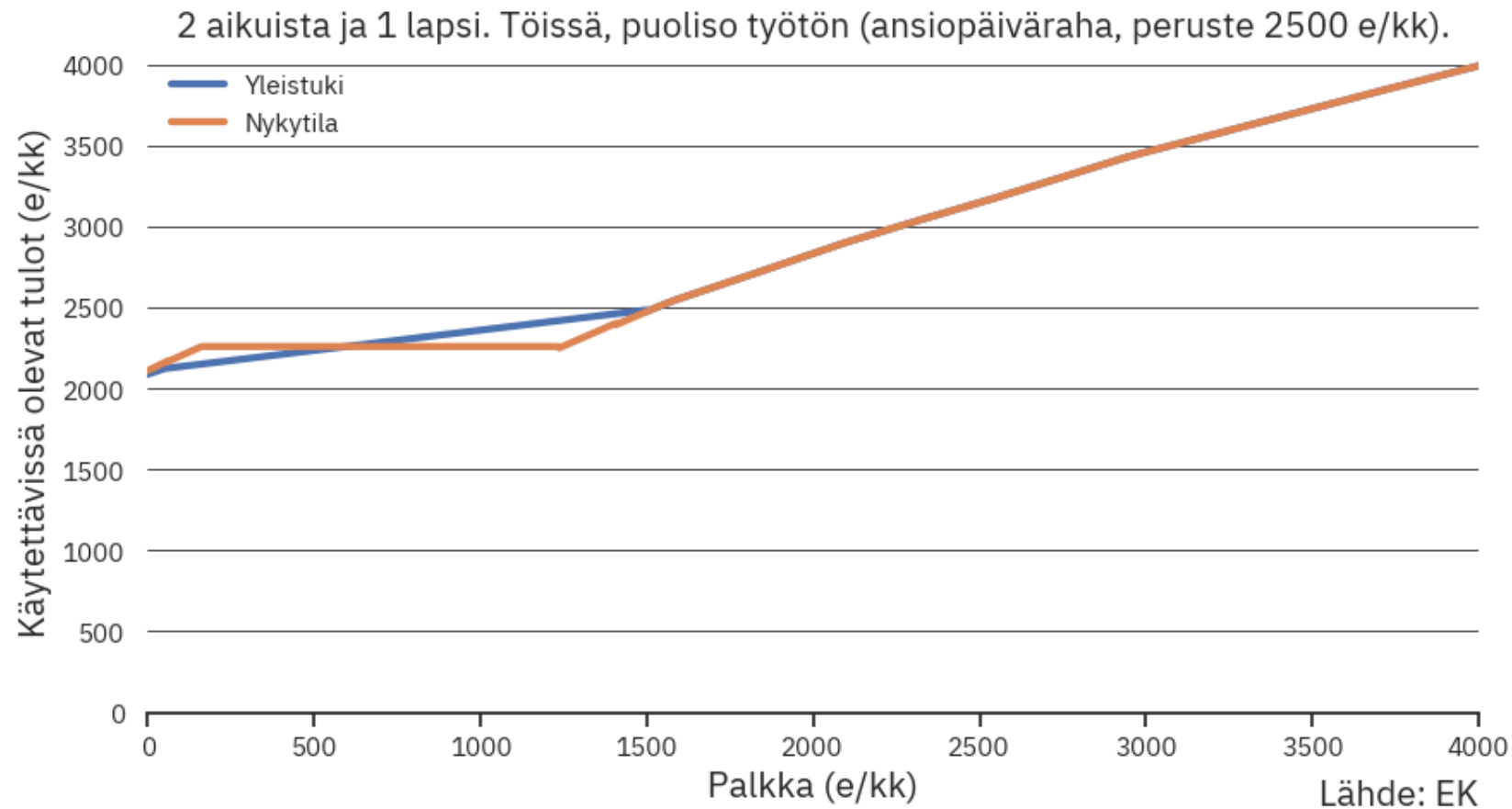
3

Haetaan yhdellä
hakemuksella ja
ratkaistaan
kokonaisuutena myös
esim. tulojen
muuttuessa

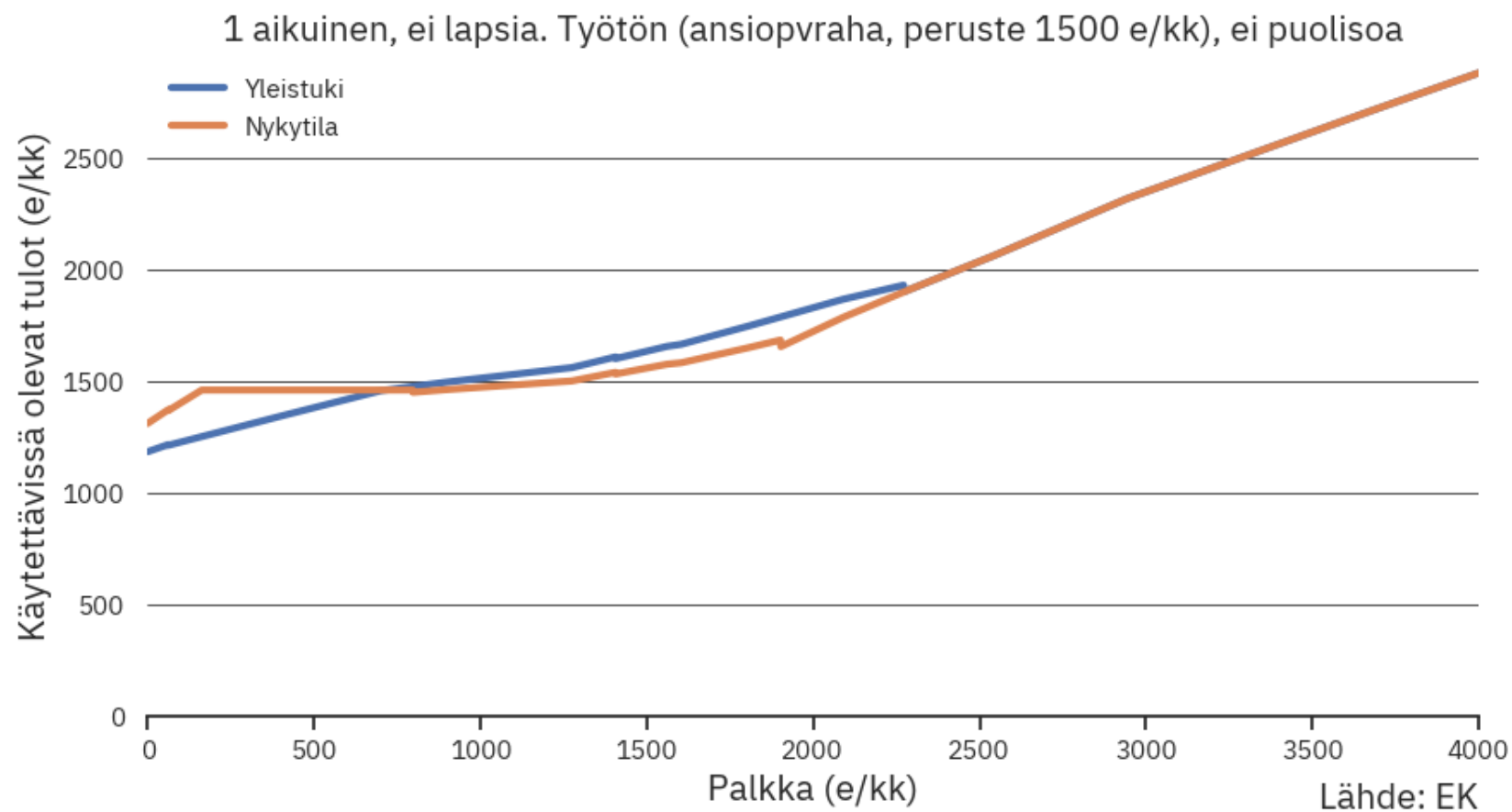
Vaiheiden 1-3 yhteenlasketut vaikutukset

- Työllisyys 10 000 – 14 000 htv
- Julkisen talouden tasapano
 - Staattinen taloutta vahvistava vaikutus noin 190 m€/v
 - Työllisyysvaikutus huomioiden luokkaa 400 m€/v
- Osa-aikatyön kannusteet paranevat suhteessa työttömyyteen ja myös kokoaikatyöhön
- Työssä olevat voittavat - yksinasuvat ja työttömät häviävät,

Esimerkkilaskelma 1

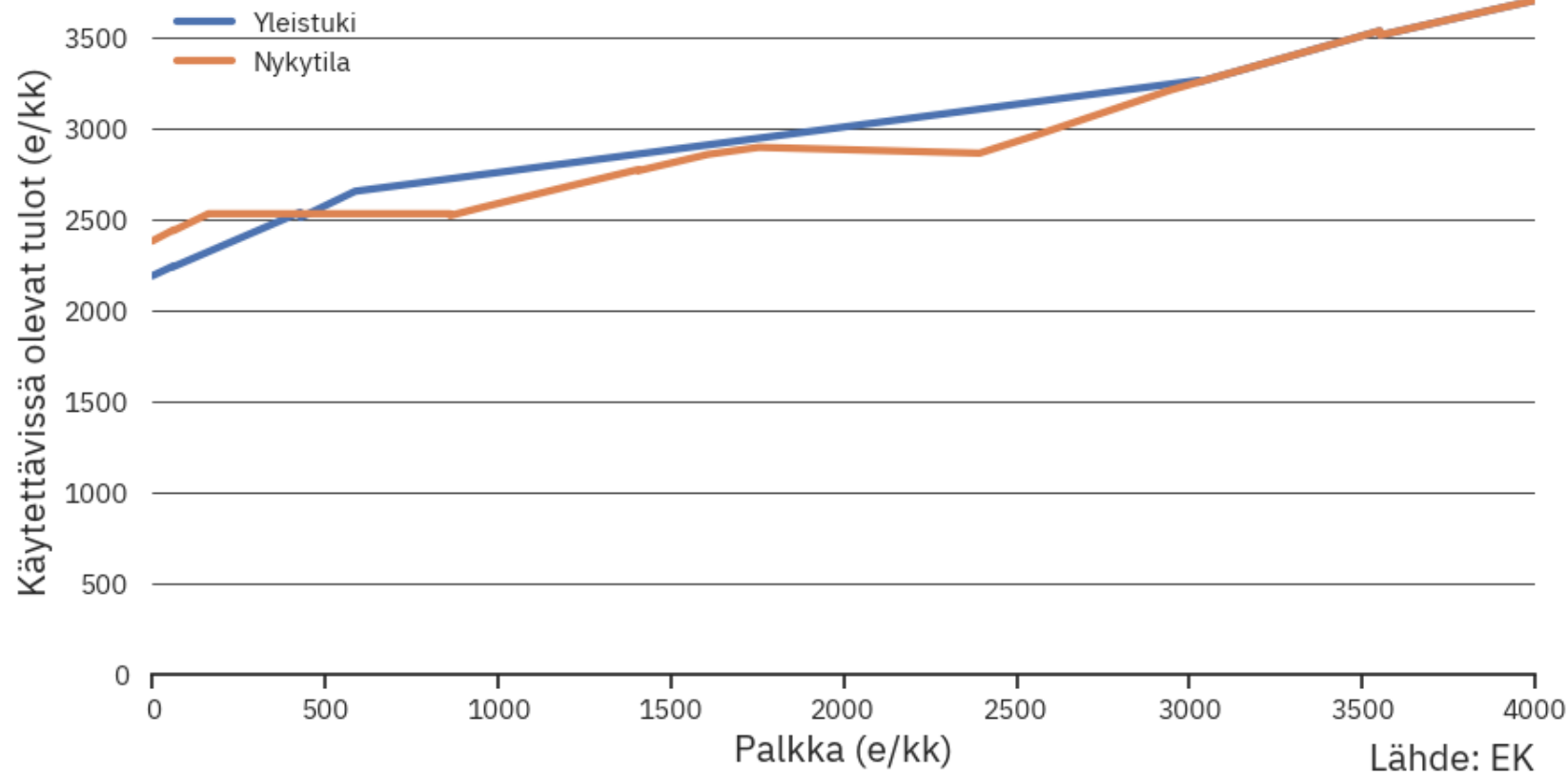

Esimerkkilaskelma 2

Esimerkkilaskelma 3

2 aikuista ja 2 lasta. Työtön (ansiopvraha, peruste 2500 e/kk), puoliso työtön (työmarkkinatuki)

Vaihe 4: Liitetään
sairauspäiväraha ja
ansiosidonnainen
työttömyyspäiväraha
yleistukeen

- Luodaan yleinen työttömyysvakuutus
- Yhdenmukaistetaan sairauspäivärahan ja ansiosidonnainen työttömyyspäivärahan tasot
- Tarkistetaan rahoitusta siten, että pakolliset sosiaalivakuutusmaksut eivät yhdistämisen takia nouse
- Etuutta haetaan yhdellä hakemuksella

**Elinkeinoelämän
keskusliitto**